

Üniversite Öğrencilerinin Dijital Ortamda Sağlık Bilgisi Edinme ve Teyit Eğilimleri ile Haber Medyası Okuryazarlığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*

Nidanur DEMİRHAN¹, Handan ERTAŞ², Fatma Özlem YILMAZ³

Özet

Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit eğilimi ile haber medyası okuryazarlığı arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırma Selçuk Üniversitesi'nde gerçekleştirilmiştir ve üniversitede öğrenim gören 502 öğrenciye kolayda örneklem yöntemi ile ulaşılmıştır. Veri toplama aracı olarak; Dijital Ortamda Sağlık Bilgisi Edinme ve Teyit Ölçeği ile Haber Medyası Okuryazarlığı Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin istatistiksel olarak değerlendirilmesinde, farklılıkları ortaya koymak amacıyla ikili karşılaştırmalarda bağımsız gruplarda T-testi kullanılmış; dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit ölçeği ile haber medyası okuryazarlığı ölçeği arasındaki ilişki ise Pearson Korelasyon katsayısı ile değerlendirilmiştir. Aynı zamanda ölçekler arasındaki etki durumu için de Basit Doğrusal Regresyon analizi uygulanmıştır. Araştırma bulgularının ortaya konması adına SPSS 21 ve JASP 0.19 programlarından yararlanılmıştır. Elde edilen sonuçlar neticesinde, dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit genel ölçek puanı ile haber medyası okuryazarlığı genel ölçek puanı arasında orta düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($p<0,05$). Dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit eğilim varyansı üzerindeki değişimin %18,5'i haber medyası okuryazarlığı tarafından açıklanmaktadır ($R^2=0,185$). Diğer taraftan üniversite öğrencilerinin haber medyası okuryazarlığı arttıkça dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit eğilimi üzerinde artış yaşanacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Ortam, Haber Medyası, Okuryazarlık, Sağlık Bilgisi.

¹Arş. Gör., Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, ORCID: 0000-0001-5524-6065

²Prof. Dr., Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, ORCID: 0000-0003-1794-0296

³Doç. Dr., Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, ORCID: 0000-0002-0059-7949

*Bu çalışma, 01-02 Aralık 2022 tarihlerinde gerçekleştirilen 1. Uluslararası Selçuk Sağlık Bilimleri Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Sorumlu Yazar/Corresponding Author	: Nidanur Demirhan	Geliş Tarihi/Received	: 13.11.2024
E-posta/e-mail	: nidanur.demirhan@bilecik.edu.tr	Kabul Tarihi/Accepted	: 13.12.2024

Investigation of the Relationship Between University Students' Health Information Acquisition and Confirmation Tendency in Digital Environment and News Media Literacy

Abstract

The aim of this study is to investigate the relationship between university students' health information acquisition and confirmation tendency in the digital environment and news media literacy. The research was conducted at Selçuk University and 502 students studying at the university were reached by convenience sampling method. As data collection tools, The Scale of Health Information Acquisition and Confirmation Tendency in Digital Environment and News Media Literacy Scale were used. In the statistical evaluation of the data, independent samples t-test was used in pairwise comparisons to reveal differences, and the relationship between the scale of health information acquisition and confirmation in digital environment and the news media literacy scale was evaluated with Pearson correlation coefficient. Regression analysis was also applied for the effect between the scales. SPSS 21 and JASP 0.19 programs were used to present the research findings. As a result of the results obtained, a moderate positive significant relationship was found between the general scale score of health information acquisition and confirmation tendency in the digital environment and the general scale score of news media literacy ($p < 0.05$). News media literacy explains 18.5% of the variation in the variance of the health information acquisition and confirmation tendency in the digital environment ($R^2 = 0.185$). On the other hand, it was concluded that as the news media literacy of university students increases, there will be an increase in the health information acquisition and confirmation tendency in digital environment.

Keywords: Digital Environment, News Media, Literacy, Health Information.

1. GİRİŞ

Dijitalleşme, yaşamımızın her alanında etkisini gösterdiği gibi, sağlığa ilişkin bilgi edinme ve kullanma süreçlerinde de ciddi boyutta rol oynamaktadır (Percheski ve Hargittai, 2011). Dijital platformlar aracılığıyla sağlığa ilişkin bilgi edinimi daha hızlı ve kolay hale gelmiştir ve dijitalleşmenin sağlık üzerindeki etkisi her geçen gün daha da artmaktadır (Erişen ve Yılmaz, 2023; Eyüboğlu,2023). Dijitalleşme ile artan bu kullanımın en büyük sorunu ise sağlık bilgisi ediniminden yararlanırken bilgilerin güvenilirliği ve doğruluğu olmaktadır (Nguyen ve Catalan, 2020). Özellikle sağlığın hayati ve yaşam kalitesi için önemli olan bir kavram olması ile hassas ve kritik yaklaşımlarda bulunmak gerekmektedir (Akgün ve Toker 2023). Dijital ortamda sağlıkla ilgili yapılan araştırmalarda güvenilir bilgilere ulaşıldığında, birtakım hastalıkların önlenmesi, erken teşhis ve müdahale, hasta katılımı gibi olumlu sonuçlar elde edilebilmektedir. Ancak güvenilir olmayan bilgilere erişim, hatalı kararlar alınmasına, gereksiz stres ve kaygıya, hatta sağlık hizmetlerinin gereksiz kullanımına yol açabilmektedir (Scott vd., 2017; Viviani, 2017). Her gün yeni bir dijitalleşme sürecinin var olduğu düzen içerisinde sağlığa ilişkin bilgi çeşitliliği de günden güne artmaktadır. Bilgi çeşitliliği içerisinde sağlıkla ilgili doğru okuryazarlığın oluşması önemli bir durum meydana getirmiştir (Hiçyakmazer ve Mete, 2022). Doğru bilgi için okuryazarlığın öneminden araştırmalarda sıkça bahsedilmektedir (Naeem ve Boulos, 2021; İlgar ve Bilgili, 2023; Başer ve Akman, 2024).

Haber medyası okuryazarlığı hem haberlerin hem de medyanın paylaşmış olduğu içerikleri doğru bir şekilde teyit ederek analiz etmeyi ifade etmektedir. Haber medyası okuryazarlığı, haber tüketicilerinin medya içeriklerine erişirken ve bu içerikleri değerlendirirken belirli kriterleri göz önünde bulundurmalarını ifade etmektedir (Ashley vd., 2017; Ateşgöz, 2023). Özellikle sağlık alanında haber medyası okuryazarlığı incelendiğinde, bu alanın dinamik yapısı nedeniyle üretilen bilgilerin sürekli güncellenmesi ve doğruluğunun teyit edilmesi kritik bir önem taşımaktadır (Starcevic, 2013). Sağlıkla ilgili bilgilerin çok geniş bir alıcı kitlesine ulaşması, bu bilgilerin olumlu ya da olumsuz sonuçlar doğurabilmesine yol açmaktadır. Bu nedenle, dijital ortamda paylaşılan sağlık bilgileri, bireylerin sağlık kararlarını etkileyebilir ve toplumsal sağlık düzeyini iyileştirebileceği gibi, yanlış bilgilendirme veya manipülasyon nedeniyle olumsuz sonuçlar da ortaya çıkarabilmektedir (Utma, 2019a). Bu bağlamda henüz doğruluğu kanıtlanmamış bilgi ve haberler teyit edilene kadar haber haline getirilmemelidir. Medya kuruluşları sağlıkla ilgili konuları haberlere yansıtırken sansasyonel bakış açısı ile bir yayıncılık anlayışı benimsemektedir (Utma, 2019b). Bahsi geçen durum bilimsel dayanaktan uzak ifadeler ve betimlemeler ile bambaşka bir boyut almaktadır. Medya bu alanda sağlığı kullanarak birtakım haber metinleri ile bilgilendirme işlevinden daha çok, yönlendirici veya bilgi kirliliği durumu meydana getirebilmektedir (Coleman vd., 2011). Haber medyası içeriği ile yayılan sağlık enformasyonu, bireylerin sağlık kararlarını almalarına yardımcı olacak bilgileri içerir ve dijital ortamda veya medyada çeşitli algılar yaratabilmektedir. Ancak, bu bilgilerin doğruluğu ve güvenilirliği, sağlık üzerinde olumlu ya da olumsuz etkiler yaratabilmektedir. Örnek olarak, bireylerin hasta olmadan hasta olduklarını düşünmesi ve bunu psikolojik bir hale getirmesi ciddi sonuçlara sebebiyet verebilmektedir (Soroya vd., 2021; Özen ve Topbaş, 2023).

İleri teknoloji çağında öğrencilerin dijital ortamlardan faydalanma oranı giderek artmaktadır. Bu durum, özellikle sağlıkla ilgili doğru bilgilere erişim sağlama gerekliliğini her zamankinden daha önemli bir konu haline getirmiştir (Kaya ve Top, 2024). Araştırma kapsamında özellikle öğrenci kitlesi hedef alınarak öğrencilerin dijital ortamlarda sağlık bilgisi ve teyit ile haber medyası okuryazarlığı ölçülmek istenmektedir. Bu doğrultuda araştırmanın amacı, üniversite

öğrencilerinin dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit eğilimi ile haber medyası okuryazarlığı arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

Araştırmanın hipotezi:

-Üniversite öğrencilerinin dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit eğilimi ile haber medyası okuryazarlığı arasında anlamlı bir ilişki vardır.

2. YÖNTEM

Bu araştırma Selçuk Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilere ulaşarak gerçekleştirilmiştir. Selçuk Üniversitesinin 2022 yılında 69760 öğrenci sayısına sahip olmasından yola çıkarak Yazıcıoğlu ve Erdoğan (2004) tarafından geliştirilen tabloya göre 384 kişi örneklem büyüklüğünün %95 güven aralığı ve %5 hata payı ile evreni temsil edebildiği görülmüştür. Nicel türdeki bu çalışmada, veri toplama yöntemi olarak anket kullanılmıştır. Kolayda örnekleme yöntemiyle Selçuk Üniversitesi öğrencilerine Google Forms aracılığıyla çevrimiçi anket formu iletilmiş ve gönüllülük esasına göre 522 öğrenciye ulaşılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin verileri kontrol edilerek uç değerlerin tespit edilmesi ile 20 veri çıkarılarak 502 veri ile araştırma bulguları işlenmiştir. Veri toplama aracı olarak dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit ölçeği, haber medyası okuryazarlığı ölçeği kullanılmıştır.

Dijital Ortamda Sağlık Bilgisi Edinme ve Teyit Ölçeği

Bu ölçek, Çömlekçi ve Bozkanat (2021) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek toplamda 10 maddeden oluşmakta olup üç alt boyutu bulunmaktadır. Ölçeğin ilk üç maddesi “Sağlık Bilgisi Edinme”, sonraki üç maddesi “Dijital Sağlık Bilgisi Edinme” ve son dört maddesi “Dijital Teyit” boyutunu oluşturmaktadır. Beşli likert tipi ölçeğin iç tutarlılık anlamındaki güvenilirliğe işaret eden Cronbach’ın alfa katsayısı 0,75 olarak bulunmuştur.

Haber Medyası Okuryazarlığı Ölçeği

Bu ölçek, Güdekli ve diğerleri (2022) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek toplam 9 maddeden oluşmakta olup iki alt boyutu bulunmaktadır. Ölçeğin ilk altı maddesi “Öz-yeterlik” ve son dört maddesi “Eleştirel performans” boyutunu oluşturmaktadır. Beşli likert tipi ölçeğin iç tutarlılık anlamındaki güvenilirliğe işaret eden Cronbach’ın alfa katsayısı 0.83 olarak bulunmuştur.

Üniversite öğrencilerinin dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit eğilimleri ile haber medyası okuryazarlığı arasındaki ilişkisini araştırmak adına toplanan verilerin değerlendirilmesinde, SPSS 21 (Statistical Programme for Social Sciences) paket programı ve JASP 0.19 analiz programı kullanılarak verilerin analizi gerçekleştirilmiş olup elde edilen sonuçlar raporlanmıştır. Araştırma bulgularının analizinde verilerin öncelikle normallik analizi yapılarak çarpıklık ve basıklık katsayıları incelenmiştir. Ardından normal dağılım gösteren verilere parametrik testler olan; bağımsız gruplarda t testi, ilişkiyi ölçbilmek adına “Pearson Korelasyon”, etkiyi ölçbilmek adına “Basit Doğrusal Regresyon” analizi yapılmıştır. Araştırma öncesinde Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan 03.11.2022 tarihli 1098 sayılı etik kurul kararı alınmıştır.

3. BULGULAR

Bulgular kısmında, çalışmada elde edilen verilerin analizlerinin sonuçlarına yer verilmiş olup, bu sonuçlar istatistiksel olarak yorumlanarak raporlanmıştır.

Tablo 1. Öğrencilerin tanımlayıcı değişkenlerine ilişkin bulgular

Değişkenler	Gruplar	N	%
Cinsiyet	Kadın	336	66,9
	Erkek	166	33,1
Sağlıkla ilgili bilgi almak için internet kullanımı	Evet	447	89,0
	Hayır	55	11,0
İnternette yer alan tüm bilgilere güvenme	Evet	14	2,8
	Hayır	488	97,2
İnternetteki bilgilerin güvenilirliği hakkında araştırma yapma	Evet	421	83,9
	Hayır	81	16,1
Toplam		502	100,0

İlk tablo üzerinde araştırmaya katılan öğrencilerin %66,9'unun kadın, %33,1'inin erkek olduğu görülmektedir. Diğer taraftan araştırma kapsamında ölçmek istenilen değişkenler bakımından öğrencilerin %89'unun sağlıkla ilgili bilgi almak için internet kullandığı, %97,2'sinin internette yer alan tüm bilgilere güvenmediği ve %83,9'unun internetteki bilgilerin güvenilirliği hakkında araştırma yaptığı görülmüştür (Tablo 1).

Tablo 2. Dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit eğilimleri ile haber medyası okuryazarlığı ölçek ortalamaları ile değişkenler arasında t testi analizi

Ölçekler	Değişkenler							
	Cinsiyet		Sağlıkla ilgili bilgi almak için internet kullanımı		İnternette yer alan tüm bilgilere güvenme		İnternetteki bilgilerin güvenilirliği hakkında araştırma yapma	
Dijital Ortamda Sağlık Bilgisi Edinme ve Teyit	Kadın	Erkek	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır
	2,62	2,68	2,70	2,16	2,88	2,64	2,70	2,36
Test değeri / p	6,806 / 0,000*				4,787 / 0,000*			
Haber Medyası Okuryazarlığı	3,01	3,15	3,07	2,91	2,83	3,06	3,14	2,60
Test değeri / p	-2,297 / 0,022*				7,214 / 0,000*			

* $p < 0,05$; Test of Homogeneity of Variances: $p > 0,05$

Tablo üzerinde dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit ölçeği ile haber medyası okuryazarlığı ölçeği ve tanımlayıcı değişkenler arasındaki t testi analizi yer almaktadır (Tablo 2). Elde edilen bulgulara göre, cinsiyet değişkeni için yapılan t testi analizi sonucunda öğrencilerin cinsiyetine göre haber medyası okuryazarlığı puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p < 0,05$) ve erkeklerde haber medyası okuryazarlığı puan ortalamalarının kadınlara göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Diğer taraftan öğrencilerin cinsiyetine göre dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit eğilimi puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p > 0,05$). Öğrencilerin sağlıkla ilgili bilgi almak için internet kullanımına göre dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit eğilimi puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p < 0,05$) fakat haber medyası okuryazarlığı puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p > 0,05$). Sağlıkla ilgili bilgi almak için interneti kullananların dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit eğilimi puan ortalamaları, interneti kullanmayanlara göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Öğrencilerin internette yer alan tüm bilgilere güvenme durumuna göre hem dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit eğilimi hem de haber medyası okuryazarlığı puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık elde edilmemiştir ($p > 0,05$). Son olarak, öğrencilerin internetteki bilgilerin

güvenilirliği hakkında araştırma yapma durumuna göre hem dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit eğilimi hem de haber medyası okuryazarlığı puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık elde edilmiştir ($p<0,05$). İnternetteki bilgilerin güvenilirliği hakkında araştırma yapanların dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit puan ortalamaları, araştırma yapmayanlara göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Aynı zamanda internetteki bilgilerin güvenilirliği hakkında araştırma yapanların haber medyası okuryazarlığı puan ortalamaları araştırma yapmayanlara göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 3. Ölçeklere ve alt boyutlarına ilişkin pearson korelasyon analizi

Pearson Korelasyon	1	2	3	4	5	6	7
1.Dijital Ortamda Sağlık Bilgisi Edinme ve Teyit Eğilimi (Genel)	1						
2.Sağlık Bilgisi Edinme	<i>r</i> 0,720 <i>p</i> 0,000	1					
3.Dijital Sağlık Bilgisi Edinme	<i>r</i> 0,664 <i>p</i> 0,000	0,401 0,000	1				
4.Dijital Teyit	<i>r</i> 0,790 <i>p</i> 0,000	0,338 0,000	0,180 0,000	1			
5.Haber Medyası Okuryazarlığı (Genel)	<i>r</i> 0,431 <i>p</i> 0,000	0,232 0,000	0,089 0,000	0,523 0,000	1		
6. Öz-yeterlilik	<i>r</i> 0,336 <i>p</i> 0,000	0,208 0,000	0,012 0,791	0,433 0,000	0,908 0,000	1	
7. Eleştirel Performans	<i>r</i> 0,420 <i>p</i> 0,000	0,186 0,000	0,172 0,000	0,474 0,000	0,788 0,000	0,457 0,000	1

Tablo üzerinde dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit ölçeği ile haber medyası okuryazarlığı ölçeği genel toplam puanı ile ölçeklerin alt boyutlarının puanları arasındaki Pearson Korelasyon analizi sonuçları yer almaktadır (Tablo 3). Bu analiz doğrultusunda karşılaştırma yapıldığında dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit genel ölçek puanı ile haber medyası okuryazarlığı genel ölçek puanı arasında orta düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($r=0,431$; $p<0,01$). Dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit ölçeği alt boyutlarından; “**Sağlık Bilgisi Edinme**” ($r=0,232$; $p<0,01$) ve “**Dijital Sağlık Bilgisi Edinme**” ($r=0,089$; $p<0,05$) alt boyutu ile haber medyası okuryazarlığı arasında düşük düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki, “**Dijital Teyit**” ($r=0,523$; $p<0,01$) alt boyutu arasında orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Haber medyası okuryazarlığı ölçeği alt boyutlarından “**Öz-yeterlilik**” ($r=0,336$; $p<0,01$) ve “**Eleştirel Performans**” ($r=0,420$; $p<0,01$) alt boyutu ile dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit ölçeği arasında orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Korelasyon analizi sonucunda “Dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit eğilimi ile haber medyası okuryazarlığı arasında anlamlı bir ilişki vardır” hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 4. Ölçeklere ilişkin basit doğrusal regresyon analizi

Değişkenler		B	sh	Beta	t	p	F	R ²
Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken							
Dijital Ortamda Sağlık Bilgisi Edinme ve Teyit	Sabit	1,467	0,113		13,011			
	Haber Medyası Okuryazarlığı	0,385	0,036	0,431	10,666	0,000*	113,754	0,185
R=0,431; *p<0,01								

Tablo üzerinde bağımlı ve bağımsız değişkenlere yönelik regresyon analizi sonuçları yer almaktadır (Tablo 4). Tabloya göre dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit ölçeği ile haber medyası okuryazarlığı ölçeği arasındaki basit doğrusal regresyon analizi anlamlı sonuç vermiştir ($p<0,05$). Dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit eğilim varyansı üzerindeki değişimin %18,5'i haber medyası okuryazarlığı tarafından açıklanmaktadır ($R^2=,185$).

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Günden güne gelişen teknolojik yapı, dijitalleşmiş ortamların oluşmasına sebebiyet vermektedir. Öğrencilerin dijitalleşmeye merakları ile sosyal medya ortamları, haberler, eğlence araçları gibi birçok kanala erişmektedirler. Araştırmada üniversite öğrencileri üzerinde dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit eğilimi ile haber medyası okuryazarlığı arasındaki ilişki incelenmiştir. Elde edilen bulgular neticesinde öğrencilerin dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit eğilimi ile haber medyası okuryazarlığı arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Aynı zamanda ölçekler arasındaki anlamlı ilişkinin yanı sıra yapılan regresyon analizi sonucunda da dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit eğilimi üzerinde haber medyası okuryazarlığının anlamlı etkisi görülmüştür ve öğrencilerde haber medyası okuryazarlığı arttıkça dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit eğilimi varyans değişiminin %18,5'inin açıklandığı sonucuna ulaşılmıştır. Literatür incelendiğinde, Aydemir ve Yaşar (2023) tarafından yapılan çalışmada sağlık okuryazarlığı ve dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit eğilimi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. İfade edilen bulgular sonucunda araştırmamızda haber medyası okuryazarlığı tarafından anlamlı sonuçlar bulunarak benzer sonuçlar ortaya konulduğu tespit edilmiştir. Araştırmamızda olduğu gibi Akgün ve Toker (2023) tarafından gerçekleştirilen bir çalışmada dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit eğilimi alt boyutları arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Tennant vd. (2015) tarafından yapılan çalışmada kadınların çevrimiçi sağlık bilgisi arama davranışlarının daha yüksek olduğu bulunmuşken, bu araştırmada farklı sonuçlara ulaşılmıştır. Bu farklılık, çalışmanın yapıldığı bölgenin kültürel ve sosyal özelliklerinden kaynaklanabileceği vurgulanmaktadır. Öte yandan, Ateşgöz (2023) tarafından öğrencilerle yapılan çalışmada, erkek öğrencilerde haber medyası okuryazarlığının daha yüksek olduğu bulunmuş ve bu araştırmayla benzer sonuçlar elde edilmiştir. Bu benzerlik, medya tüketim alışkanlıklarının belirli demografik gruplar arasında benzerlik göstermesiyle açıklanabilmektedir. Araştırmamızda internette yer alan bilgilerin güvenilirliği hakkında araştırma yapma değişkeni ile hem dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit eğilimi hem de haber medyası okuryazarlığı arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ve bu duruma benzer, Bhaskaran vd. (2017) tarafından yapılan bir başka çalışmada sağlık arama davranışında dijital medya araçlarının güvenilirliğinin sorgulandığı ve bilgilerin kontrol edilebilirliği üzerine araştırmada anlamlı sonuçlar ortaya çıktığı belirtilmiştir. Akalın vd. (2021) tarafından genç bireyler üzerinde yapılan bir araştırmada yeni medya okuryazarlığı arttıkça sağlık okuryazarlığının da artacağı ortaya çıkmıştır. Araştırmamızda, haber medyası

okuryazarlığının dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve bilgiyi teyit etme eğilimini artırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar, öğrencilerin haber kaynaklarını eleştirel bir şekilde değerlendirme ve bilgi doğrulama becerilerinin gelişmesinin, özellikle dijital ortamda doğru sağlık bilgisine ulaşma isteğini göstermektedir. Bu sonuçların ortaya çıkması öğrencilerin yanıltıcı veya eksik sağlık bilgileriyle karşılaşma riskini azaltarak sağlık okuryazarlığını destekleyen önemli bir yönelim yaratmaktadır.

Araştırmanın sınırlılığı kapsamında, üniversite öğrencilerinin dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit eğilimleri ile haber medyası okuryazarlığını incelemiş olup yalnızca belirli bir üniversitedeki öğrencilerle sınırlı kalmış ve bu durum, sonuçların farklı demografik gruplara genellenmesini zorlaştırmıştır. Dijital ortamlarda sağlık bilgisi edinme davranışlarının hızla değişen doğası, çalışmanın zaman içinde geçerliliğini sınırlayabilmektedir. Çalışmada ele alınan konular, haber medyası okuryazarlığı ve dijital ortamda sağlık bilgisi edinme eğilimleri arasında anlamlı bir ilişkiyi ortaya koymuş olsa da diğer olası bir takım etkileyici değişkenler kapsam dışında bırakılmıştır. Elde edilen bulgular ve literatürün detaylı incelenmesi sonucunda, yoğun bilgi çağında gelişen dijital çevrenin, bireylerin öğrenme süreçlerini ve edinilen bilgilerin etkin kullanımını daha karmaşık ve riskli hale getirebildiği görülmektedir. Özellikle bu çalışmada olduğu gibi, dijital ortamda sağlık bilgisi edinme konusunu sürekli olarak ele almanın farkındalık yaratacağı, bu süreçteki olumlu ve olumsuz yönleri belirginleştirerek dijital kaynakların doğru kullanımı konusunda yol gösterici olacağı düşünülmektedir. Ayrıca, haber medyası okuryazarlığı, sağlık okuryazarlığı ve e-sağlık okuryazarlığı gibi konuların güncelliğini koruması ve genç bireylerin dijital dünyada güvenilir bilgiye ulaşabilmeleri için bu alanlarda daha fazla araştırma yapılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Akalın, B., Yalman, F., Baydili, K., Modanlıoğlu, A., & Sancar, T. (2021). Genç bireylerin yeni medya okuryazarlığı ile sağlık okuryazarlığı davranışları arasındaki ilişkinin tespit edilmesi. *Sağlık ve Sosyal Refah Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 136-144.
- Akgün, Ö., & Toker, S. (2023). Sağlık yüksekokulu öğrencilerinin dijital ortamda sağlık bilgisi edinme durumları. *Sağlık Akademisyenleri Dergisi*, 10(4), 644-653.
- Ashley, S., Maksl, A. & Craft, S. (2017). News media literacy and political engagement: What's the connection? *Journal of Media Literacy Education*, 9(1), 79- 98. doi.org/10.23860/JMLE-2017-9-1-6
- Ateşgöz, K. (2023). Haber medyası okuryazarlığı düzeylerinin incelenmesi: Çukurova üniversitesi örneği. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25(3), 1059-1095.
- Aydemir, İ., & Yaşar, M. E. (2023). Üniversite personelinin dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit davranışları ile sağlık okuryazarlığı bilgi düzeyi ilişkisinin belirlenmesi. *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (25), 123-134.
- Başer, D. A., & Akman, M. (2024). Dijital okuryazarlık. *Türkiye Klinikleri Family Medicine-Special Topics*, 15(5), 54-60.
- Bhaskaran, N., Kumar, M., & Janodia, M. D. (2017). Use of social media for seeking health related information– an exploratory study. *Journal of Young Pharmacists*, 9(2), 267. doi:10.5530/jyp.2017.9.52.

- Coleman, R., Thorson, E., & Wilkins, L. (2011). Testing the effect of framing and sourcing in health news stories. *Journal of Health Communication*, 16(9), 941-954.
- Çömlekçi, M. F., & Bozkanat, E. (2021). İnfodemide dijital ortamda sağlık bilgisi edinme ve teyit davranışları. *İstanbul University Journal of Sociology*, 41(1), 103-125.
- Erişen, M. A., & Yılmaz, F. Ö. (2023). Sağlık yönetimi öğrencilerinin tıpta yapay zekâ ile ilgili bilgi, düşünce ve yaklaşımları. *Sağlık Bilimlerinde Yapay Zekâ Dergisi*, 3(1), 1-5.
- Eyüboğlu, E. (2023). Ebeveynler ve online sağlık bilgisi arama davranışı: Sağlık okuryazarlığı kapsamında bir inceleme. *TRT Akademi*, 8(19), 904-933.
- Güdekli, A., Hof, S. D. V. H., Eser, M., & Oruç, M. S. (2022). Haber medyası okuryazarlığı ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Journal of Economy Culture and Society*, (65), 61-80.
- Hiçyakkazer, E., & Mete, M. (2022). Bireylerde dijital okuryazarlık ve e-sağlık okuryazarlığının demografik özellikler açısından değerlendirilmesi. *Eurasian Academy of Sciences Social Sciences Journal*, 120-134.
- İlgar, Y., & Bilgili, N. (2023). Yaşlı bireylerde e-sağlık okuryazarlık düzeyi ve dijital sağlık hizmetlerinin kullanımı. *Euroasia Journal of Social Sciences & Humanities*, 10(32), 126-135.
- Kaya, B., & Top, F. Ü. (2024). Hemşirelik öğrencilerinin dijital okuryazarlık, siberkondria düzeyleri ve ilişkili faktörlerin değerlendirilmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 13(1), 243-252.
- Naeem, S., & Kamel Boulos, M. N. (2021). COVID-19 misinformation online and health literacy: a brief overview. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(15), 8091.
- Nguyen, A., & Catalan, D. (2020). Digital mis/disinformation and public engagement with health and science controversies: Fresh perspectives from Covid-19. *Media and Communication*, 8(2), 323-328.
- Özen, N., & Topbaş, M. (2023). İnternet ortamında ve sosyal medyada doğru ve güvenilir sağlık bilgisi edinebilme. *Farabi Tıp Dergisi*, 2(2), 27-32.
- Percheski, C., & Hargittai, E. (2011). Health information-seeking in the digital age. *Journal of American College Health*, 59(5), 379-386.
- Scott, D. A., Valley, B., & Simecka, B. A. (2017). Mental health concerns in the digital age. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 15, 604-613.
- Soroya, S. H., Farooq, A., Mahmood, K., Isoaho, J., & Zara, S. E. (2021). From information seeking to information avoidance: Understanding the health information behavior during a global health crisis. *Information Processing & Management*, 58(2), 102440.
- Starcevic, V. and Berle, D. (2013). Cyberchondria: Towards a better understanding of excessive health-related Internet use. *Expert Review of Neurotherapeutics*, 13(2), 205-213.

- Tennant, B., Stellefson, M., Dodd, V., Chaney, B., Chaney, D., Paige, S., & Alber, J. (2015). eHealth literacy and Web 2.0 health information seeking behaviors among baby boomers and older adults. *Journal of Medical Internet Research*, 17(3), e70.
- Utma, S. (2019). Sağlık haberciliği ve medyadaki sağlık haberlerini “doğru” okumak. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 4(57), 597-605.
- Utma, S. (2019). Sağlık okuryazarlığı kavramı ve sağlık haberlerini doğru okumak. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (5), 223-231.
- Viviani, F. (2017). When concepts trump percepts: How our visions on the body are changing in the transition from the analogic/televised to the digital/reticular era. *Antrocom Journal of Anthropology*, 13(1), 5-19.
- Yazıcıoğlu, Y., & Erdoğan, S. (2004). Spss uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri. Detay Yayıncılık. Ankara.